

ที่ ตก ๐๐๒๓.๔/ว ๕๐๑

ศาลากลางจังหวัดตาก
ถนนพหลโยธิน ตก ๖๓๐๐

๑๗ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง การตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรี

เรียน นายอำเภอทุกอำเภอ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดตาก นายกเทศมนตรีนครแม่สอดและ
นายกเทศมนตรีเมืองตาก

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๐๙

ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยจังหวัดตากได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า ได้พิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย กรณีจังหวัดขอนแก่น ได้ขอหารือการใช้อำนาจนายกเทศมนตรีเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี โดยรองนายกเทศมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ อัฐ และมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีประเด็นหารือว่า หากผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ไม่ได้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าหรือเคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรี จะถือว่าเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นคุณสมบัติในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งของรองนายกเทศมนตรีได้หรือไม่

จังหวัดตากจึงขอส่งผลการพิจารณาดังกล่าวให้อำเภอทุกอำเภอและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่ทราบและใช้เป็นแนวทางปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและพิจารณา สำหรับอำเภอขอให้แจ้งเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในพื้นที่ทราบและพิจารณาดูด้วยเช่นกัน

ขอแสดงความนับถือ

(นายอาทร พิมชะนก)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน

ผู้ว่าราชการจังหวัดตาก

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด

กลุ่มงานกฎหมาย ระเบียบและเรื่องร้องทุกข์

โทร. ๐ ๕๕๕๑ ๑๑๔๑ ต่อ ๑๔

ศาลากลางจังหวัดตาก
เลขรับ 4๖
วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๖๙
เวลา

สจ.ตาก
เลขที่รับ 216
วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๖๙
เวลา

การปฏิบัติ ของ สจ.ตาก
 ผ.บ. กง.บ.
 กง.สส. กง.กม.
 กง.กง. กง.บป.
ลงชื่อ J. ผู้สั่งการ
วันที่ ๑๒ ม.ค. ๒๕๖๙

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๐๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๙ มกราคม ๒๕๖๙

กลุ่มงานกฎหมาย
เลขที่ ๘1
วันที่ ๑๓ ม.ค. ๒๕๖๙

เรื่อง การตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรี

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด (ยกเว้นจังหวัดขอนแก่น)

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๗๗

ลงวันที่ ๙ มกราคม ๒๕๖๙

จำนวน ๑ ฉบับ

ด้วยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้พิจารณาและให้ความเห็นเกี่ยวกับปัญหาข้อกฎหมาย กรณีจังหวัดขอนแก่นได้ขอหารือการใช้อำนาจนายกเทศมนตรีเพื่อแต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี โดยรองนายกเทศมนตรีที่ได้รับการแต่งตั้งจะต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ อัฐ และมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จึงมีประเด็นหารือว่า หากผู้ได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีไม่ได้เป็นผู้สำเร็จการศึกษา ในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าแต่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรี จะถือว่า เคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นอันเป็นคุณสมบัติในการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งของรองนายกเทศมนตรีได้หรือไม่ รายละเอียดปรากฏตามสำเนาเอกสารสิ่งที่ส่งมาด้วย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอส่งผลการพิจารณาเรื่องดังกล่าวให้ผู้ว่าราชการจังหวัด และนายอำเภอในฐานะที่มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบลได้ใช้ประกอบการพิจารณาและดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรุตม์ ศุภวิบูลย์ผล)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน ว่าที่ ร.ต.ณรงค์ศักดิ์ ขมนาวัง โทร.๐๖๑-๒๕๔-๕๙๘๘

ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๒๙๗

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา เขตดุสิต กทม. ๑๐๓๐๐

๗ มกราคม ๒๕๖๙

เรื่อง ขอให้ตรวจสอบคุณสมบัติรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัดขอนแก่น

อ้างถึง หนังสือจังหวัดขอนแก่น ที่ ขก ๐๐๒๓.๔/๓๓๙๙๒ ลงวันที่ ๑๗ ธันวาคม ๒๕๖๘

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาคำสั่งคำสั่งศาลฎีกา คดีหมายเลขดำที่ สด สว ๒๑๓/๒๕๖๗ คดีหมายเลขแดงที่ สด สว ๒๑๐/๒๕๖๗ ลงวันที่ ๗ มิถุนายน ๒๕๖๗ จำนวน ๑ ฉบับ
๒. สำเนาบันทกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) เรื่องเสรีจที่ ๕๑๐/๒๕๕๐ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่ จังหวัดขอนแก่นได้รับเรื่องร้องเรียนกล่าวหานายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว อำเภอเปือยน้อย จังหวัดขอนแก่น กรณีแต่งตั้งคณะผู้บริหาร โดยมีการแต่งตั้ง ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประซัง เป็นรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว คนที่ ๑ ผู้ร้องเห็นว่าบุคคลดังกล่าวไม่ได้สำเร็จการศึกษาปริญญาตรี ไม่เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ไม่เคยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาล จึงขอให้ตรวจสอบว่าการแต่งตั้งบุคคลดังกล่าวเป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ผลการตรวจสอบข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ขณะที่ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประซัง มีอายุ ๖๘ ปี สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภามาก่อน ปรากฏเพียงเคยดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว เท่านั้น จังหวัดขอนแก่นเห็นว่า ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ไม่ถือว่าเป็นผู้บริหารท้องถิ่นจึงไม่สามารถแต่งตั้งให้ ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประซัง เป็นรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว คนที่ ๑ ได้ จึงขอหารือในประเด็นดังกล่าวว่าความเห็นของจังหวัดขอนแก่นถูกต้องหรือไม่อย่างไร นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็น ดังนี้

๑. นายกเทศมนตรีสามารถแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลได้ และสามารถแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๕๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ อัญญัติ ดังนั้น ผู้ช่วยเหลือนายกเทศมนตรีในการบริหารราชการของเทศบาล จึงหมายถึงรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติเดียวกัน มาตรา ๔๘ นว ประกอบมาตรา ๔๘ เบญจ ยังได้กำหนดว่าต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับนายกเทศมนตรี กล่าวคือ ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและต้องมีคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้ด้วย (๑) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบห้าปี นับถึงวันเลือกตั้ง (๒) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา กรณีการนับอายุและการนับระยะเวลาของคุณสมบัติหรือลักษณะต้องห้ามอย่างอื่นของรองนายกเทศมนตรีให้นับถึงวันแต่งตั้ง หากใช้วันเดียวกับนายกเทศมนตรีซึ่งนับแต่วันเลือกตั้งไม่

/๒. คำว่า...

๒. คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามคำสั่งศาลฎีกา รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ที่ได้เคยมีคำสั่งกรณีผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) ที่ให้ถือว่าที่ปรึกษานายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วย โดยศาลฎีกาได้ให้ความเห็นว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ อัญญู วรรคสอง ได้กำหนดให้นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ และในการปฏิบัติราชการของผู้ร้อง ห้ามผู้ร้องกระทำการอันเป็นการกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของเทศบาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ จตุทศ แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน แสดงให้เห็นว่า ผู้ร้องอยู่ในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการบริหารราชการของเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการปฏิบัติหน้าที่อาจกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของเทศบาลได้เช่นเดียวกัน ดังนั้น ผู้ร้องจึงมิได้เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้น อันแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วย เมื่อผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาน้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔)

๓. การแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่ง “รองนายกเทศมนตรี” ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม จะสามารถนำคำสั่งศาลฎีกา ตามข้อ ๒ มาอนุโลมใช้บังคับได้หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ได้กำหนดสาระสำคัญของที่มา คุณสมบัติ และลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาไว้ใน หมวด ๗ รัฐสภา ส่วนที่ ๓ วุฒิสภา มีเจตนารมณ์ให้วุฒิสภาเป็นสภาแห่งการตรวจสอบเป็นองค์กรที่ประสานความคิดเห็นจากประชาชนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ ความหลากหลายทางอาชีพ วิถีชีวิต หรือที่มีประโยชน์ร่วมกัน เป้าหมาย คือ วุฒิสภานำหน้าที่เป็นตัวแทนของประชาชนทั้งประเทศในระดับที่ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ของพรรคการเมือง วุฒิสภามีบทบาทสำคัญในการพิจารณาและการกลั่นกรองกฎหมาย ควบคุมการบริหารราชการแผ่นดิน และการให้คำแนะนำหรือให้ความเห็นชอบให้บุคคลดำรงตำแหน่งสำคัญต่าง ๆ เช่น ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการการเลือกตั้ง ผู้ตรวจการแผ่นดิน คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ฯลฯ นอกจากนั้น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๑๓ ยังกำหนดหลักการว่าสมาชิกวุฒิสภาต้องไม่ฝักใฝ่หรือยอมตนอยู่ใต้อำណัติของพรรคการเมือง จึงกำหนดลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาเพื่อให้ผู้ที่จะมาดำรงตำแหน่งดังกล่าวต้องมีคุณสมบัติที่เหมาะสมเพื่อเป็นหลักประกันว่าผู้ที่ได้รับเลือกนั้นจะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความเป็นอิสระ มีความเป็นกลางปราศจากการแทรกแซงทางการเมือง ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน และไม่อยู่ภายใต้อิทธิพลหรือการเมืองของพรรคการเมือง หรืออำណัติของนักการเมือง มีความประพฤติและคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับนับถือของสาธารณชนและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชนภายในประเทศอย่างแท้จริง รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๑๐๘ ข (๗) จึงกำหนดลักษณะต้องห้ามของสมาชิกวุฒิสภาว่า “สมาชิกวุฒิสภาต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้ ... ข. ลักษณะต้องห้าม ... (๗) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก ...” จึงเห็นว่า เป็นคนละกรณีกันกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีอันเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการ โดยมาตรา ๔๘ อัญญู วรรคหนึ่ง ได้บัญญัติให้นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีได้มอบหมาย ย่อมแสดงให้เห็นได้ว่าหน้าที่ในการบริหารราชการของเทศบาลเป็นของนายกเทศมนตรี กรณีการแต่งตั้ง

/ที่ปรึกษา...

ที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีก็เช่นเดียวกันย่อมเป็นดุลพินิจของนายกเทศมนตรีที่จะพิจารณาบุคคลเพื่อให้เข้ามาดำเนินกิจการทางการเมืองในการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้แก่นายกเทศมนตรีในทุก ๆ ด้าน การติดตามประสานงานให้นายกเทศมนตรีที่นายกเทศมนตรีพึงจะมอบหมาย หรือให้คำปรึกษา ในกิจการทางการเมืองอันเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของนายกเทศมนตรี ประกอบกับพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔ ได้กำหนดค่านิยามว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่า นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายกองค้การบริหารส่วนตำบล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร นายกเมืองพัทยา และผู้บริหารท้องถิ่นหรือคณะผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้ง นอกจากนี้ บทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๒๕๒ วรรคสอง ยังได้บัญญัติให้ผู้บริหารท้องถิ่นมาจากการเลือกตั้งหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่นหรือในกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ จะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนตามที่กฎหมายบัญญัติ ดังนั้น ก็จะเห็นได้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” จึงไม่ได้หมายความรวมถึงรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ด้วย ทั้งนี้ โดยเทียบเคียงตามบันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประชัง เคยดำรงตำแหน่งเลขานุการนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้ว แต่ไม่ได้เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งให้เป็นรองนายกเทศมนตรี นายกเทศมนตรีตำบลสระแก้วจึงไม่สามารถแต่งตั้ง ร้อยตำรวจโท บุญแสง ปวงประชัง ให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตำบลสระแก้วได้ ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ เบญจ มาตรา ๔๘ อัฐ และมาตรา ๔๘ นว จึงมีความเห็นพ้องด้วยกับความเห็นของจังหวัดขอนแก่น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายธีรุตม์ ศุภวิบูลย์ผล)

อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น

กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล

โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๙๐๓๖

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th

ผู้ประสานงาน ว่าที่ ร.ต.ณรงค์ศักดิ์ ขมนาวัง โทร.๐๖๑-๒๕๔-๕๙๘๘

○ (๓๑)

คำสั่ง

สำหรับศาลใช้

คดีหมายเลขดำที่ ลต สว ๒๑๓/๒๕๖๗

คดีหมายเลขแดงที่ ลต สว ๒๑๐/๒๕๖๗

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกา

วันที่ ๗ เดือน มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๖๗

ความคดีเลือกตั้ง

ระหว่าง	นายบุญเลิศ เมืองจันทร์ ผู้อำนวยการการเลือกระดับอำเภอ อำเภอเมืองจันทร์	ผู้ร้อง
เรื่อง	พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา (สิทธิสมัครรับเลือก)	ผู้คัดค้าน

ศาลฎีกา

ผู้ร้องยื่นคำร้องว่า ผู้คัดค้านประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิก

วุฒิสภาระดับอำเภอ อำเภอเมืองจันทร์ จังหวัดศรีสะเกษ ต่อมาผู้คัดค้านลบชื่อผู้ร้องออกจากประกาศรายชื่อ

ผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา โดยอ้างว่าขณะสมัครผู้ร้องเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและพ้นจาก

- ๒ -

การเป็นผู้บริหารท้องถิ่นน้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัคร
ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑
มาตรา ๑๔ (๒๔) ซึ่งผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ มิใช่

ผู้บริหารท้องถิ่น ขอให้มิคำสั่งให้ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา

ผู้คัดค้านยื่นคำคัดค้านว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบล

เมืองจันทร์ อำเภอเมืองจันทร์ จังหวัดศรีสะเกษ เมื่อวันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑ และพ้นจากตำแหน่ง

เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ ซึ่งตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีอยู่ในความหมายของคำว่า

“ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามประมวลจริยธรรมผู้บริหารท้องถิ่น ข้อ ๒ ถือว่าผู้ร้องเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่น

ซึ่งพ้นจากตำแหน่งมาแล้วน้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก อันมีลักษณะต้องห้ามตาม

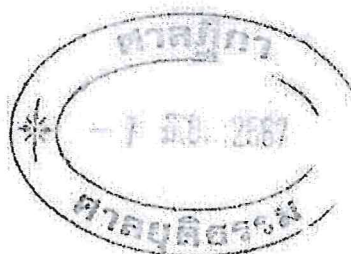
มาตรา ๑๔ (๒๔) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา

พ.ศ. ๒๕๖๑ ขอให้ยกคำร้อง

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งพิจารณาคำร้อง เอกสารประกอบคำร้อง คำคัดค้าน และ

เอกสารประกอบคำคัดค้านแล้วเห็นว่า คดีไม่จำเป็นต้องไต่สวนพยานหลักฐาน จึงให้งดการไต่สวน

ศาลฎีกาแผนกคดีเลือกตั้งตรวจสอบสำนวนประชุมปรึกษาแล้ว ขอให้จริงจังรับฟังเป็นยุติ

ได้เบื้องต้นว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ อำเภอเมืองจันทร์ จังหวัดศรีสะเกษ ตามคำสั่งหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติที่ ๑/๒๕๕๗ เรื่อง การได้มาซึ่ง สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นเป็นการชั่วคราว ตั้งแต่วันที่ ๑๒ มกราคม ๒๕๖๑ ถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล และนายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ในวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔ เมื่อวันที่ ๒๓ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้ร้องยื่นใบสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาต่อผู้คัดค้าน ต่อมาวันที่ ๒๙ พฤษภาคม ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านประกาศรายชื่อผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภา กลุ่มที่ ๓๓ และวันที่ ๓ มิถุนายน ๒๕๖๗ ผู้คัดค้านลบชื่อผู้ร้องออกจากบัญชีรายชื่อผู้สมัครเพราะมีลักษณะต้องห้ามมิให้สมัครรับเลือก เป็นสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔)

คดีมีปัญหาต้องวินิจฉัยว่า ผู้ร้องมีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็น สมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) หรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มา ซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ บัญญัติว่า ผู้สมัครต้องไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

- ๔ -

(๑)...(๒๔) เป็นหรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่ได้พ้นจากการเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก คดีนี้ข้อเท็จจริงปรากฏว่า ผู้ร้องเคยดำรงตำแหน่งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีตำบลเมืองจันทร์ โดยตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ มาตรา ๔๘ อัญญา วรรคสอง นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรีและเลขานุการนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลได้ และในการปฏิบัติราชการของผู้ร้อง ห้ามผู้ร้องกระทำการอื่นเป็นการกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของเทศบาลตามที่บัญญัติไว้ในมาตรา ๔๘ จตทศ แสดงให้เห็นว่า ผู้ร้องอยู่ในฐานะผู้มีส่วนร่วมในการบริหารราชการของเทศบาลซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการปฏิบัติหน้าที่อาจกระทบกระเทือนต่อผลประโยชน์ของเทศบาลได้เช่นเดียวกัน ดังนั้นผู้ร้องจึงมิได้เป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารงานราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายเท่านั้น แต่ยังมีอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวข้างต้นด้วย อันแสดงให้เห็นว่าผู้ร้องอยู่ในฐานะเป็นผู้บริหารท้องถิ่นด้วย เมื่อผู้ร้องพ้นจากตำแหน่งเป็นเวลาไม่น้อยกว่าห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือก จึงเป็นผู้มีลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๔ (๒๔) ที่ผู้คัดค้านลบชื่อผู้ร้องออก

○ (๓๑ พ.)

- ๕ -

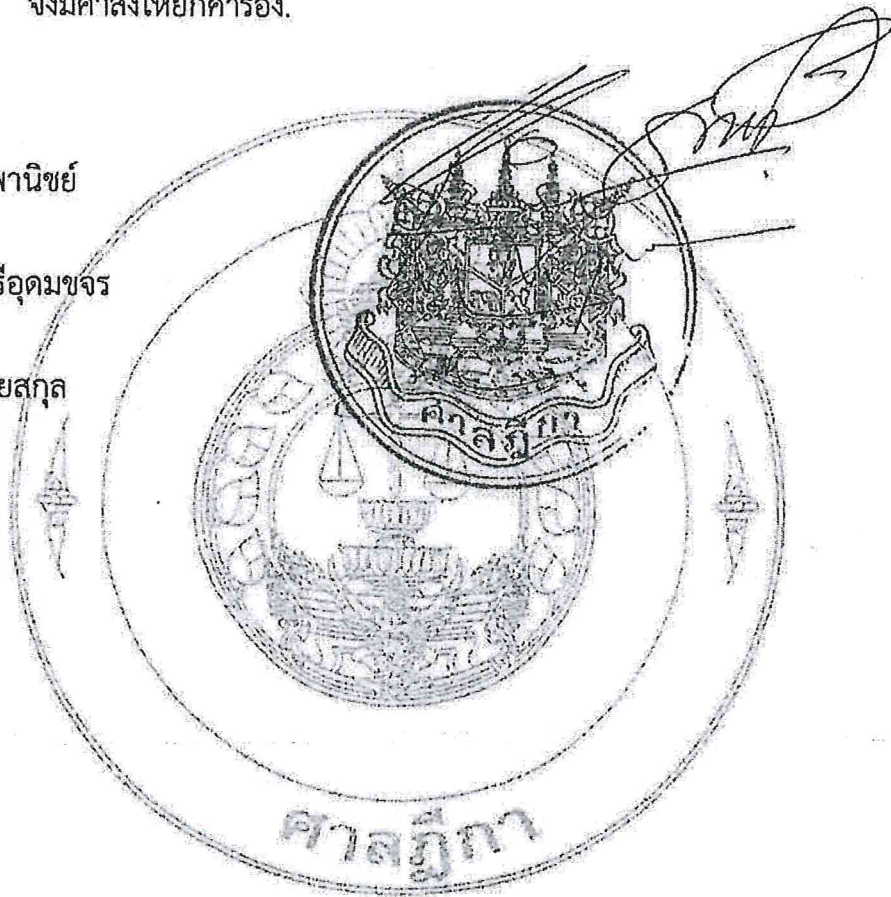
จากบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกเป็นสมาชิกวุฒิสภานั้น ชอบแล้ว

จึงมีคำสั่งให้ยกคำร้อง.

นายเผด็จ ชมพานิชย์

นายธีระพล ศรีอุดมขจร

นายนิพันธ์ ช่วยสกุล

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เรื่อง คุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรี

(กรณีเทศบาลเมืองอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จังหวัดสมุทรสาคร)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีหนังสือ ที่ มท ๐๘๐๔.๓/๗๓๕๔ ลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๕๐ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปลงความได้ว่า จังหวัดสมุทรสาครได้หารือเกี่ยวกับคุณสมบัติของรองนายกเทศมนตรี กรณีนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อย อำเภอกระทุ่มแบน จะแต่งตั้งนายสุพล เกตุประยูร ซึ่งมีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี แต่เคยได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยตั้งแต่วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ โดยเป็นการดำรงตำแหน่งตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ซึ่งในขณะนั้นไม่ได้กำหนดคุณสมบัติเกี่ยวกับเรื่องวุฒิการศึกษาไว้ จังหวัดสมุทรสาครพิจารณาแล้ว เห็นว่า มาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ กำหนดคุณสมบัติผู้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีว่า จะต้องมีความรู้และประสบการณ์เทียบเท่ากับนายกเทศมนตรี ซึ่งมาตรา ๔๘ เบญจ (๒) กำหนดว่าต้องสำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา การที่นายสุพลฯ สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี แต่ไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น แม้จะเคยเป็นรองนายกเทศมนตรีตามมาตรา ๔๘ นว แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ก็ไม่อาจถือว่าเป็นผู้เคยดำรงตำแหน่งผู้บริหารท้องถิ่น ดังนั้น นายสุพลฯ จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยได้ จึงหารือว่าความเห็นของจังหวัดสมุทรสาครดังกล่าวข้างต้นถูกต้องหรือไม่

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้วมีความเห็นว่า ความหมายของคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามนัยมาตรา ๔๘ เบญจ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๔๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ หมายถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากสมาชิกสภาท้องถิ่นซึ่งได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น ไม่ได้หมายความรวมถึงผู้ดำรงตำแหน่งรองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการผู้บริหารท้องถิ่น ประธานที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น และที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่นที่มาจากการแต่งตั้งของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะบรรดาผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าวข้างต้นมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติงานของผู้บริหารท้องถิ่นในการอำนวยความสะดวกหรือควบคุม

ส่งพร้อมหนังสือที่ นร ๐๙๐๑/๑๑๑๗ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๕๐ ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกามีถึงสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

การบริหารราชการส่วนท้องถิ่นตามที่ผู้บริหารท้องถิ่นมอบหมาย เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า นายสุพลฯ เคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยตามมาตรา ๔๘ อัญญา แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ แต่ไม่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และไม่เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือสมาชิกรัฐสภา นายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยจึงไม่สามารถแต่งตั้งให้นายสุพลฯ ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีตามมาตรา ๔๘ อัญญา วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ได้ เพราะถือว่า นายสุพลฯ เป็นผู้ขาดคุณสมบัติในเรื่องวุฒิการศึกษา และไม่ถือว่าเคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นมาก่อนตามนัยของมาตรา ๔๘ นว ประกอบมาตรา ๔๘ เบญจ (๒) แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ความเห็นของจังหวัดสมุทรสาครจึงถูกต้องแล้ว

อย่างไรก็ตาม เนื่องจากคณะกรรมการการเลือกตั้งเคยมีมติในการประชุมครั้งที่ ๑๕๐/๒๕๔๖ เมื่อวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๔๖ กำหนดความหมายของคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามมาตรา ๓๕/๑ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ ว่าหมายถึง ผู้ที่เคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีด้วย ซึ่งมีมติของคณะกรรมการการเลือกตั้งดังกล่าวไม่เป็นไปในแนวทางเดียวกันกับความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ดังนั้น เพื่อเป็นแนวทางปฏิบัติสำหรับเทศบาลต่อไป จึงขอหารือว่าความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นถูกต้องหรือไม่ อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๑) ได้พิจารณาข้อหาดังกล่าวประกอบกับได้รับฟังคำชี้แจงจากผู้แทนกระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น) และผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง แล้ว มีความเห็นว่า การที่มาตรา ๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้นิยามคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ให้หมายความรวมถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่น มีความหมายว่า ต้องเป็นคณะผู้บริหารท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการบริหารงานเป็นคณะตามที่กฎหมายกำหนด แต่เมื่อพิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๔๘ อัญญา วรรคหนึ่ง^๒ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๕๙๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ ที่บัญญัติให้นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลได้แล้ว ย่อมเห็นได้ว่าหน้าที่ในการบริหาร

^๑ มาตรา ๔ ในพระราชบัญญัตินี้

ฯลฯ

ฯลฯ

“ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความรวมถึง คณะผู้บริหารท้องถิ่น

ฯลฯ

ฯลฯ

^๒ มาตรา ๔๘ อัญญา นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรีซึ่งมิใช่สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

ฯลฯ

ฯลฯ

ราชการของเทศบาลเป็นของนายกเทศมนตรี ส่วนรองนายกเทศมนตรีเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาลตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายเท่านั้น ดังนั้น การบริหารราชการของเทศบาลโดยนายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรีจึงเป็นการบริหารที่แยกต่างหากจากกัน และไม่มีลักษณะของการบริหารงานที่เป็นคณะตามที่กฎหมายกำหนด นายกเทศมนตรีและรองนายกเทศมนตรีจึงไม่ใช่คณะผู้บริหารท้องถิ่น และเป็นผลให้รองนายกเทศมนตรีไม่รวมอยู่ในความหมายของคำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ตามมาตรา ๔ ดังกล่าว นอกจากนี้ หากได้พิจารณาบทบัญญัติมาตรา ๑๕ วรรคสาม^๓ และมาตรา ๔๘ เบญจ (๓)^๔ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาลฯ และมาตรา ๓๕/๑ (๓)^๕ แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ใช้คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” และ “รองผู้บริหารท้องถิ่น” ในเวลาเดียวกัน รวมถึงบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๕ ที่บัญญัติให้คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนหรือมาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น ประกอบไปด้วยแล้ว ก็จะได้เห็นได้ชัดเจนนัยขึ้นว่า คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” ไม่ได้หมายความรวมถึงรองนายกเทศมนตรีด้วย

สำหรับกรณีนี้ เมื่อปรากฏว่านายสุพลฯ เคยดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองอ้อมน้อยตั้งแต่วันที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๕ ถึงวันที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๙ ซึ่งในขณะนั้นอยู่ในระหว่างการใช้บังคับพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๔๓ ที่กำหนดให้เทศบาลมีการบริหารในรูปแบบคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นก็ได้ และเมื่อเทศบาลเมืองอ้อมน้อยมีการบริหารในรูปแบบผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งหมายถึงมีนายกเทศมนตรีเป็นผู้บริหาร ส่วนรองนายกเทศมนตรีเป็นเพียงผู้ช่วยเหลือในการบริหารเท่านั้น นายสุพลฯ จึงไม่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น ดังนั้น เมื่อนายสุพลฯ ไม่เคยเป็นผู้บริหารท้องถิ่นและไม่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีตามที่

^๓ มาตรา ๑๕

ฯลฯ

ฯลฯ

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้ว จะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๔ มาตรา ๔๘ เบญจ

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง

ฯลฯ

ฯลฯ

^๕ มาตรา ๓๕/๑

ฯลฯ

ฯลฯ

(๓) ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ จึงไม่มีคุณสมบัติที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นรองนายกเทศมนตรีได้ ความเห็นของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงถูกต้องแล้ว

อนึ่ง สำหรับกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งได้เคยมีคำวินิจฉัยว่า คำว่า “ผู้บริหารท้องถิ่น” หมายความว่ารวมถึง รองนายกเทศมนตรีด้วย นั้น เป็นการใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อวินิจฉัยชี้ขาดปัญหาหรือข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการรับสมัครบุคคลเพื่อเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งเป็นคนละกรณีกับการแต่งตั้งบุคคลเพื่อให้ดำรงตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีอันเป็นการดำเนินการตามพระราชบัญญัติเทศบาลฯ ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นผู้รักษาการ

(คุณพรทิพย์ จาละ)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สิงหาคม ๒๕๕๐